

AIHM ZAFERİ YASA DEĞİŞTİRİYOR

05.07.2017

Aydınlık 5.7.2017

AIHM'in 'Perinçek-İsviçre Davası' kararı nedeniyle uygulanamaz olan İsviçre Ceza Kanunu'nun 261. maddesinin değiştirilmesi talebiyle verilen önerge kabul edildi

AIHM'in Perinçek-İsviçre Davası'nda 1915 olaylarıyla ilgili verdiği kararın yankıları sürüyor. 2007 yılında Lozan'da Doğu Perinçek'in mahkumiyetine gerekçe gösterilen İsviçre Ceza Kanunu'nun 261. maddesinin değiştirilmesi için Ulusal Meclis'in Hukuk Komisyonu'nda karar alındı.

Cenevre Milletvekili Yves Nidegger ve arkadaşlarının Ulusal Meclis'in Hukuk Komisyonu'na verdiği değişiklik önergesi, 11'e karşı 13 oy ile kabul edildi. Komisyon'un kabul ettiği değişiklik önergesinin Federal Meclis tarafından da kabul edilmesi durumunda, sözde soykırımı inkar edenlere ceza verilmesi yönündeki Meclis kararı da yürürlükten çıkmış olacak. Nidegger'in verdiği değişiklik önergesinde, Ceza Kanununun 261. maddesinin 4. fıkrasının "AIHM'in içtihadına uygun hale getirilmesi, ilgili maddede soykırım nitelendirilmesinin üstünün çizilmesi ya da soykırım tanımlamasının "yetkili uluslararası bir mahkeme tarafından saptanır" şeklinde açık hale getirilmesi" istendi.

DEĞİŞİKLİĞİN GEREKÇESİ

Yves Nidegger, değişiklik önergesinin gelişim kısmında ise önergenin gerekçesini şöyle açıkladı:

"261. maddenin dördüncü paragrafı öyle bir şekilde kaleme alınmıştır ki, bir tarihi olayın 'soykırım' olarak nitelendirilmesinin ve bunun hangi temelde yapılacağına, bu maddeyi uygulayacakları kabul edilen mahkemeler tarafından mı yapılması gerektiği belirtilmemiştir.

Uluslararası bir mahkemenin kararı olmayan ve yerel/uluslar arası kamu oyunda mutabakata varılmamış bilimsel veya siyasi tartışmalarla ilgili olarak İsviçre mahkemelerinin aldığı kararlarda, mahkemelerin bir olayın hukuki nitelendirmesini yapmak noktasında metodolojiye sahip olmadığı ortaya çıkmaktadır.

Strazburgda İsviçrenin mahkûmiyetinin gösterdiği gibi, yasa koyucu, yasa koymaktan sadece soyut planda sınırlandırılabilir. Bu durum böylesine önemli, hassas bir konuda, demokratik bir toplumda kabul edilemez olan ifade özgürlüğünün saygınlığının zedelenmesi noktasında şüpheler uyandırır."

DAVA SÜRECİ

Lozan Sulh Ceza Mahkemesi, 9 Mart 2007 tarihli kararı ile Doğu Perinçekin, İsviçre Ceza Kanunu'nun 261. maddesinin 4. fıkrasının içerdiği anlamda ırk ayrımcılığından suçlu olduğuna

karar vermiş ve kendisini 30 gün süreyle hapis ya da buna karşılık 3000 Frank para cezası ve İsviçre-Ermenistan Derneği lehine 1000 Frank tutarında manevi tazminat ödemeye mahkum etmişti. Perinçek'in önce İstinaf Mahkemesi sonra Federal Mahkeme'ye yaptığı temyiz başvurularının reddedilmesinin ardından konu AİHM'e taşınmıştı. AİHM 2. Daire, 12 Aralık 2013 tarihli kararıyla Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesinin ihlal edildiğini saptayarak, Doğu Perinçek'i haklı buldu ve İsviçre Devleti'ni mahkum etti. Bunun üzerine AİHM Büyük Daire'ye başvuran İsviçre, buradan da bir sonuç elde edemedi ve dava Türkiye'nin lehine sonuçlandı. AİHM'in kararının ardından İsviçre Federal Mahkemesi, 25 Ağustos 2016 günlü kararıyla Perinçek hakkında verilen mahkumiyet kararını bozdu. İsviçre'de Perinçek kararının bozulmasının ardından mahkumiyete gerekçe gösterilen 261. maddenin değiştirilmesi tartışmalarında, Ulusal Yasal İşler Komisyonu'nun önergesi Komisyon'da kabul edilerek ilk adım atılmış oldu.

AİHM'in verdiği nihai karar, 42 Avrupa Konseyi üyesi devleti doğrudan, diğer devletleri ise uluslararası hukuk açısından bağlıyor.

DEĞİŞTİRİLMESİ GEREKEN O MADDE

İsviçre Ceza Kanunu'nun 261. maddesi, 1993 yılında halkoylaması ile kabul edilerek ve 31 Ocak 1995 tarihinde yürürlüğe girdi. Bu madde, beş fıkradan oluşuyor. Ceza Kanunu'nda; nefret ve ayrımcılığa yönlendirme, bu amaçlı ideolojilerin yaygınlaştırılması ve propaganda yapılması, aşağılama ve ayrımcılık, soykırım ya da insanlığa karşı işlenmiş bir suçun inkarı ve ırkçı sebeplerle bir edimin sunulmasının reddi suç kapsamına alınmış.

İsviçre'nin Vaud Kantonu İstinaf Mahkemesi'ne göre, Ermeni soykırımı, tıpkı Yahudi soykırımı gibi Ceza Kanunu'nun 261. maddesi 4. fıkrasının kabulü sırasında yasa koyucu tarafından, âşikar ve malûm bir tarihî olgu olarak tanınmış.

Doğu Perinçek'in mahkumiyet kararında da ilgili maddenin 4. fıkrası gerekçe gösterilmişti: Her kim alenen belirtilen sebeplerle, soykırımı ya da insanlığa karşı işlenmiş bir suçu inkar ederse, kaba şekilde küçümserse (tehlikesiz gösterirse) ya da haklı çıkarmaya çalışırsa, üç yıla kadar hapis ya da para cezasıyla cezalandırılır.

Kaynak/Source: